

Zemst

Zemst is een landelijke gemeente bestaande uit zes leefkernen, gelegen tussen de steden Mechelen en Vilvoorde, op de grens van de provincies Vlaams-Brabant en Antwerpen. Die zes leefkernen zijn: Elewijt, Epepegem, Hofstade, Weerde, Zemst en Zemst-Laar. De gemeente is omgeven door de oude kanalen Mechelen-Leuven en Brussel-Schelde; de Zenne is de belangrijkste waterloop. De gemeente wordt gekenmerkt door haar onaangestaste natuurgebieden, de verschillende kasteeldomeinen en historische gebouwen. Vooral het gehucht Zemst-Laar is nog afgestemd op de landbouwteelt. Hofstade is de deelgemeente waar het minst aan landbouw wordt gedaan omwille van het Bloso-domein, de dichte bevolking en de nabijheid van spoorweg en grote verkeersaders.

Sportimonium

De Halve Steen

Schom

Sluis

Bezienswaardigheden

De kapel van O.L.V. in het Hammeke

De kapel ligt verscholen achter de Zennedijk. Ze dateert uit de 15de eeuw en werd gebouwd aan een doorwaadbare plaats. De huidige kapel dateert van 1699. Miraculeus Mariabeeldje en bedevaartplaats ter ere van O.L.Vrouw en Sint-Laurentius.

De Halve Steen

Mythische steen verchristelijkt door een stenen kruis, verwoest door de beeldenstormers. Gebruikt als grenssteen tussen het land van de Berthouts van Grimbergen en de Berthouts van Mechelen.

De sluis van Zemst

Vervangt de sluis van Kapelle-op-den-Bos en Willebroek. Gebouwd tussen 1968 en 1972. De sluis heeft een capaciteit van 9000 ton waardoor ze een zeesluis mag genoemd worden. Ze vangt een hoogteverschil van 8,9 meter op. De sluis meet 205 x 24 meter en is 16 meter diep.

't Steen of Rubenskasteel

Het Steen is waarschijnlijk gegroeid uit een houten (later een stenen) woontoren die gebouwd was op een kunstmatige aarden heuvel. Zo'n primitieve burcht noemen we een motte. Het Steen werd gebouwd door de familie de Novo Lapide (het nieuwe steen).

Het kasteel was omstreeks 1300 eigendom van de familie De Wilre, lokale grootgrondbezitters van lagere adel. Pieter Paul Rubens

kocht het kasteel in 1635 als huwelijks-geschenk voor zijn tweede vrouw Hélène Fourment. Gedurende zijn vijf laatste levensjaren leerde de kunstenaar het leven op het platteland waarderen en genoot hij van zijn nieuwe omgeving. Eigenaars wisselden elkaar af.

Privé-domein: niet toegankelijk.

Bloso-domein Hofstade

Vanaf 1900 begon men met de systematische onteigening van 140 ha grond in Hofstade voor de aanleg van een verhoogde spoorwegberm. Deze grondwinningsputten liepen na verloop van tijd vol met grondwater en zo ontstonden twee kunstmatige meren van 25 en 35 ha.

Een klein deel van het domein werd begin jaren 1930 uitbesteed aan een privé-organisatie voor toeristische doeleinden met een klein forum, een kiosk, winkeltjes, cafés, een wielervedbaan enz. Dit was de tijd van de Miss Plage-verkiezingen. In 1939 en 1947 volgden heropeningen van het domein en werd er een zandstrand, verschillende drankgelegenheden, een olympisch openluchtzwembad, een restaurant enz. aangebracht. Momenteel zijn er in het domein verscheidene watervlakken en visvijvers, een voetbalterrein, een speeltuin, een evenementenweide, een zandstrand, enz. gevestigd. Er is ook een jogging- en mountainbikeparcours en er zijn bossen aanwezig. Bloso organiseert ook jeugdkampen; zij kunnen dan overnachten in het sporthotel.

Het Sportimonium

In dit museum kan je het boeiende verhaal van de sport volgen aan de hand van verrassende objecten, prachtige affiches, bijzondere foto's en sprekende tv- en radiofragmenten. Daarnaast kan je in de openluchtvolkssporttuin Vlaamse traditionele sporten zelf uittesten, voor jong en oud. Natuurlijk kan je in het Sportimonium ook trofeeën en voorwerpen van de grote sporthelden bewonderen. De handschoenen van Jean-Marie Pfaff, de regenboogtrui van Johan Museeuw, de crossmotor van Joël Smets en de slede van Dixie Dansercoer zijn maar enkele voorbeelden.

www.sportimonium.be

Natuur

Zemst ligt op de grens van Klein-Brabant en de Brabantse Kempen, aan de Zenne en de Barebeek. De bodem is meestal zandig, maar op sommige plaatsen overheerst een zware kleilaag. Zemst-Laar en Zemst-Bos zijn de twee meest landelijke gehuchten van de gemeente (hier vindt men veel kapelletjes). Het **Bos van Aa** en het **Kollintebos** vormen een uitgestrekt natuurgebied, gekenmerkt door zandwinningsputten, bossen en graslanden. Talrijke planten- en diersoorten vinden hier een thuis, en het gebied is kandidaat-'stiltegebied'. Waardevolle zandwinningsputten zijn ook te vinden in het Bloso-domein in Hofstade en de vijver van Weerde.

Aan de Zenne, op de grens met Vilvoorde, ligt natuurgebied **Dorent-Nelebroek**. Afgesneden Zennemeanders, vochtige weiden, hagen, struwelen en knotbomenrijen bepalen er het landschap. Grote pimpernel en kamsalamander zijn bijzondere bewoners van het gebied.

Waar de Zenne Zemst verlaat bevindt zich het landschappelijk waardevolle landbouwgebied het **Schom**, gekenmerkt door weiden met knotwilgen en knoteiken. Ook het **Vriezenbroek** biedt een mooie afwisseling van ruigtes, bosjes en weilanden. Hier werden vroeger wilgentenen voor het mandenvlechten gewonnen.

Gemeentelijke contactinfo

Toerisme Zemst

De Griet 1

1980 Zemst

Tel: 015 61 88 90

Fax: 015 62 71 77

www.zemst.be

Openingsuren: elke werkdag van 9.00 uur tot 12.00 uur en van 13.30 uur tot 16.00 uur – dinsdag tot 19.00 uur.

Wandelroutes

Erkende provinciale, uit de wandelgids '29 wandelingen in de Brabantse Kouters'

Landelijk Epepegem wandelpad

Lengte: 8 km, verkorting: 6 km

Vertrekplaats: Sint-Clemenskerk, Epepegem
Overwegend verharde wegen, soms veldpaden. Korte versie mogelijk voor rolstoelgebruikers en kinderwagens. Deze wandelroute neemt u mee langsheen kasteeldomeinen en natuurschoon in het landelijke Epepegem.

Weerdse kronkel wandelpad

Lengte: 7 km

Vertrekplaats: Sint-Martinuskerk, Weerde
Bij nat weer zijn laarzen aangewezen. 30 % onverharde wegen. De Zenne, de Weerde-molen en de visvijver zijn slechts enkele kenmerken op dit kronkelende wandelpad.

Releghem wandelpad

Lengte: 8,5 km

Vertrekplaats: Sint-Pieterskerk, Zemst
Dit pad vertelt de geschiedenis van de kapel 't Hammeke en neemt je mee langs het Waterken, de Donk en de Dasmus, met 'Releghem' als leidraad. Om de akkers en velden te doorkruisen, is stevig schoeisel aangewezen.

Fietsroutes

Erkende provinciale

Kanaalroute

Lengte: 39 km

Vertrekplaats: Vilvoorde of Grimbergen centrum
Officieel start deze tocht in Vilvoorde, maar je kan net zo goed vertrekken aan de basiliek in Grimbergen. Op twee beklimmingen na is het een vlakke tocht die je o.a. door landelijk Zemst loodst. Je fietst een stuk langs zowel de Zenne als het Zeekanaal Brussel-Schelde. Een leuke plaats om de dorst te lessen is de Tommenmolen of de Liermolen gelegen langs de Maalbeek in Grimbergen. Of je kan een bezoek brengen aan het Museum voor Oudere Technieken te Grimbergen.

Witloofroute

Lengte: 39 km

Vertrekplaats: Kampenhout
Vetrekken doe je in de witloofhoofdstad Kampenhout. Je komt in de Brabantse Kouters langs het Bloso-domein te Hofstade waar je naar lieve lust volksspelen kan uitproberen in de volkssporttuin van het Sportimonium.

Bewegwijzering: zeshoekige borden

Andere wandelroutes

Kleuddepad Zemst-Laar

Lengte: 8,5 km

Vertrekplaats: HH Engelbertus en Bernarduskerk, Zemst-Laar

Bij regenweer zijn laarzen aangewezen. 10 % onverharde wegen. Combinatie mogelijk met 'Stropperspad Zemst-Bos'. Deze wandelroute rakelt de wildste verhalen op over geesten, heksen en dwaallichtjes, Kleudde inbegrepen, doorspekt met de nodige geheimzinnigheid.

Stropperspad Zemst-Bos

Lengte: 8,5 km

Vertrekplaats: Sporthal De Waterleest, Epepegem

Soms veldpaden, laarzen aangewezen. Combinatie mogelijk met 'Kleuddepad Zemst-Laar'. Op dit parcours treed je in de voetsporen van de stroppers en ga je op zoek naar klein wild. Aan de rand van het donkere Kattemeuterbos wacht het avontuur.

Weerde-molen

Bewegwijzering: zeshoekige bordjes (tenzij anders vermeld)

Fietsknooppuntennetwerk Hageland

Lengte: zover je zelf wil

Bewegwijzering: rechthoekige bordjes met groene opdruk

Vertrekplaats: in het Hageland of in Zemst in de buurt van het Sportimonium ter hoogte van bordje 54.

Het fietsknooppuntennetwerk bestaat uit bewegwijzerde routes in het Hageland. Deze routes sluiten zonder problemen aan op het netwerk van Antwerpen en Limburg.

Andere fietsroutes

De 8 van Zemst

Lengte: 54 km (2 lussen van 26 en 28 km)

Vertrek: Eetkafé 't Schrans, Stijn Streuvels-laan 92, 1980 Epepegem (kruising 2 lussen)

Vanaf de Schranshoeve kan je kiezen in welke richting je vertrekt: de Westelijke lus (rechts) doet vooral Zemst-Laar en Epepegem aan terwijl de Oostelijke lus (links) Hofstade en Elewijt doorkruist. Een fietskaart met uitleg over de bezienswaardigheden wijst je de weg.

Al deze folders zijn te verkrijgen bij de dienst Toerisme in Zemst of online te bestellen via www.zemst.be.